

Oslo, 26.11.2024

Nasjonal kommunikasjon om tekstiler

Bakgrunn	2
Nasjonale Sorteringsmerker	4
Dagens Sorteringsmerker	4
Nye Sorteringsmerker - enkeltvis	4
Anvendelse av Sorteringsmerkene i ulike ordninger	5
Definisjon av brukbart og ødelagt	6
Brukbare klær og tekstiler	6
Ødelagte klær og tekstiler	6
Brukbare sko	7
Ødelagte sko	7

Bakgrunn

De siste årene har det vært stor forvirring rundt innlevering av tekstiler, og spesielt hvordan folk skal håndtere ødelagte tekstiler. Det har vært ulik praksis på tvers av aktører i verdikjeden, men også ulik praksis mellom aktører som opererer i samme deler av verdikjeden.

LOOP har de siste årene deltatt i prosjekter, seminarer og møter med mål om å bidra til et enhetlig og godt system for håndtering av tekstiler. Det har imidlertid vist seg å være vanskelig å samle bransjen om ett felles system, blant annet fordi produsentansvaret, som skal finansiere systemet, ikke er på plass ennå.

I januar 2025 innføres det krav om utsortering og innsamling av tekstilavfall. Dette er en unik mulighet til å redusere usikkerhet og kommunisere et system som folk forstår, og som dermed får mest mulig tekstiler ut av restavfallet og klargjort for ombruk og gjenvinning.

LOOP harmoniserer kommunikasjon om kildesortering og gjenvinning, og forvalter nasjonale plattformer for kildesortering. Sorteringsmerkene og Sortere danner en standardisert og felles bransjeinfrastruktur for kommunikasjon om avfall, ombruk og gjenvinning. Vi har i høst gjennomført en prosess for å etablere felles definisjoner med Sorteringsmerker og tydelig, omforent og nasjonal kommunikasjon om innsamling av tekstiler.

Felles rammer og definisjoner vil gavne alle aktører på sikt. Det vil gjøre det lettere for folk hjemme og på jobb med å sortere riktig, noe som vil være avgjørende for at alle aktører skal lykkes med innsamling av tekstiler.

Høstens prosess i hovedtrekk:

- Den 18. oktober holdt LOOP presentasjon på webinarret Samfunnsbedriftene arrangerte for de kommunale avfallsselskapene. I dette møtet ble det tydelig at det vil bli ulike systemer for innsamling av tekstilavfallet i 2025, samtidig som det er et stort ønske om nasjonale føringer og felles grunnlag for kommunikasjon.
- Den 24. oktober sendte LOOP ut en kartlegging til aktører i ulike deler av verdikjeden: renovasjonsselskap, private avfallsselskap, tekstilinnsamlere og tekstilgjenvinnere. Hensikten med undersøkelsen var å få oversikt over system og praksiser, samt innhente innspill til fremtidig kommunikasjon om tekstiler. Temaer i undersøkelsen var system, brukbare vs ødelagte tekstiler, sortering av ødelagte sko og Sorteringsmerker. 29 selskaper fra ulike typer aktører besvarte kartleggingen.
- Den 7. november arrangerte LOOP tre dialogmøter; et med renovasjonsselskap, et med de private avfallsselskapene og et med tekstilinnsamlere og -gjenvinnere. I møtene ble svar fra kartleggingen lagt frem, sammen med forslag fra LOOP til Sorteringsmerker og definisjon av skillet mellom tekstilavfall og tekstiler til ombruk. I alle møtene ble de prinsipielle forslagene støttet, men enkelte tekstlige innspill.

LOOP har i etterkant av møtene bearbeidet innspillene og legger i dette notatet frem de overordnede rammene for kommunikasjon om tekstiler som er omforent på tvers av aktørene i verdikjeden.

LOOP vil presentere Sorteringsmerker og definisjoner i et webinar om tekstiler i regi av faggruppen for kommunikasjon torsdag 5. desember. Ambisjonen er å tilgjengeliggjøre Sorteringsmerker, publisere informasjon på Sortere og legge tekstinhold til bruk i kommunenes egen kommunikasjon i Verktøykassa innen 10. desember.

Nasjonale Sorteringsmerker

Dagens Sorteringsmerker

I dagens offisielle merkeordningen finnes det Sorteringsmerker for “Tekstiler” og “Sko”.

LOOP har utviklet et Sorteringsmerke for ødelagte tekstiler til bruk i sammenheng med to ulike tekstilpiloter. Det er flere kommuner som vil ha en separat utsortering av ødelagte tekstiler fra 2025, og det er dermed behov for et eget Sorteringsmerke for ødelagte tekstiler i den offisielle ordningen.

Miljødirektoratet har informert om at det ikke vil være krav om at ødelagte sko samles inn sammen med tekstilavfallet pga. manglende nedstrømsløsninger. Dette gjelder også for belter, vesker og madrasser. [Mer om dette finnes i veilederen fra MDIR.](#)

Det er svært mange kommuner som ikke vil samle inn ødelagte sko sammen med tekstilavfallet. Ødelagte sko vil bli henvist til restavfallet eller til brennbar rest på gjenvinningsstasjonen. Det er derfor hensiktsmessig å fortsette å skille Sorteringsmerker for tekstiler og sko.

Nye Sorteringsmerker - enkeltvis

Det vil tilrettelegges for tre enkeltvise sorteringsmerker. I alle dialogmøtene var det samstemt at klær benyttes i navnet, i tillegg til tekstiler. Alle forstår hva klær er, men tekstiler alene kan oppleves utydelig. Begrepene “Brukbare” og “Ødelagte” er folkelige/forståelige, og bidrar til et tydelig praktisk skille mellom avfallstypene.

Symbol og farget felt			
Tekst på merket	Brukbare klær og tekstiler	Ødelate klær og tekstiler	Brukbare sko

Anvendelse av Sorteringsmerkene i ulike ordninger

Når tekstiler til ombruk og tekstilavfall samles inn sammen:

Et kombinasjonsmerke for klær og tekstiler tilrettelegges, i tillegg til at Sorteringsmerket for sko benyttes. Et kombinasjonsmerke vil gjøre det tydelig at både brukbare og ødelagte klær og tekstiler kan leveres i denne løsningen.

Symbol og farget felt		
Tekst på merket	Brukbare og ødelagte klær og tekstiler (kombinasjonsmerke)	Brukbare sko

Når tekstiler til ombruk og tekstilavfall samles inn hver for seg:

Sorteringsmerket for Ødelagte klær og tekstiler for tekstilavfallet (anvendes også når kun tekstilavfall samles inn):

Symbol og farget felt	
Tekst på merket	Ødelagte klær og tekstiler

Et eget kombinasjonsmerke for innsamling av tekstiler og sko til ombruk tilrettelegges (anvendes også når det kun samles inn til ombruk):

Symbol og farget felt	
Tekst på merket	Brukbare klær, tekstiler og sko

Definisjon av brukbart og ødelagt

I dialogmøtene som ble gjennomført i begynnelsen av november var det enighet om tilnærming til hva som skal defineres som brukbart (dvs egnet til ombruk) og hva som er ødelagt (dvs tekstilavfall).

Det som presenteres under er definisjoner av brukbart og ødelagt, som bearbeides til praktisk informasjon for forbruker og bedrifter. I definisjonene er det skilt mellom klær og tekstiler – og sko. Merk: Det er nyanser som ikke er konkretisert i definisjonene, så det vil være aktuelt å videreutvikle og konkretisere definisjonene ytterligere.

Brukbare klær og tekstiler

Dette defineres som brukbare klær og tekstiler, dvs klær og tekstiler som er egnet for ombruk:

- Klær og tekstiler som er hele, rene og tørre
- Klær og tekstiler som kan brukes igjen til samme formål
- Klær og tekstiler som enkelt repareres, eksempelvis:
 - Mangler en knapp
 - Små/diskret hull
 - Diskret enkeltflekk
 - Glidelås: det kommer an på plaggets verdi om det er verdt å reparere eller ikke (dyr vinterjakke = ja, billig glitterkjole = nei)

Forenklet definisjon: Rene og tørre klær og tekstiler som er hele eller lett å reparere.

Ødelagte klær og tekstiler

Dette defineres som ødelagte klær og tekstiler, dvs tekstilavfall:

- Ødelagte klær og tekstiler som er rene og tørre
- Ødelagte klær og tekstiler som ikke kan brukes igjen til samme formål
- Ødelagte klær og tekstiler som ikke kan repareres eller er vanskelig å reparere, eksempelvis:
 - Utslitte
 - Hullete/revnet
 - Misfargede
 - Synlige flekker/går ikke bort i vask
 - Glidelås: tilsvarende, men motsatt, som for brukbare tekstiler.

Forenklet definisjon: Rene og tørre klær og tekstiler som er utslitte, hullete, flekkete, eller som av andre årsaker ikke kan brukes om igjen til samme formål.

Brukbare sko

Dette defineres som brukbare sko, dvs sko som er egnet for ombruk:

- Sko i par som er hele, rene og tørre
- Sko i par som kan brukes som de er
- Sko i par som mangler lisser eller har mindre skjønnhetsfeil

Forenklet definisjon: Rene og tørre sko i par som er hele og kan brukes som de er.

Ødelagte sko

Dette defineres som ødelagte sko, dvs sko som ikke er egnet for ombruk:

- Sko som ikke kan brukes som de er eller som må repareres
- Sko som er synlig ødelagt eller utslitte
- Enslige sko

Forenklet definisjon:

- *Når ødelagte sko leveres sammen med tekstilavfallet:* Rene og tørre sko som er ødelagte, enslige eller ikke kan brukes som de er.
- *Når ødelagte sko kastes i restavfallet:* Ødelagte, tilgrisetete, våte eller enslige sko som ikke kan brukes som de er.